

## МИСЛЕННЯ У МЕХАНІЗМІ ТАЛАНТУ ДИТИНИ

/Від народження до 5 років/

Л.С.Роговик, О.В.Кочерга, Київ

Практичні кроки розбудови національної освіти пов'язані з розв'язанням проблеми створення умов для розвитку таланту особистості.

Наші дослідження цих питань дають підставу для висновків:

1. Механізм таланту – це цілісна структура, яка взаємопов'язана у своїх компонентах /мисленні, почуттях, уяві, енергопотенціалі, психомоториці/.

2. Становлення мислення починається з перших кроків життя дитини. Але як воно діє? Базою формування мислення стає психомоторика, психомоторні дії і вправи. Рух дитини – спонукання думки до її зародження. Через зберігання темпів природного розвитку психомоторики, підсилення її функцій активними вправами і діями, приведення до гармонійного розвитку всіх компонентів психомоторики розвивається і отримує розвиток мислення дитини.

Недостатнє вивчення цього механізму призводить до неправильного тлумачення процесу мислення, як опосередкованого пізнання навколишнього, тобто збору інформації про світ з подальшою "переробкою" її мозком.

Нами мислення розглядається як процес, що має автономність до 3-х років і підсилюється іншими психічними процесами лише потім, тобто спочатку замикається сам на себе, а далі інтегрується з іншими пізнавальними процесами.

Знання про навколишній світ спочатку психомоторне, і чим воно більше, тим вищий трамплін для стрибка вперед інтеграції психічного відображення, а потім і свідомого його використання.

3. Але сума знань, умінь і навичок не формує творчу особистість. Тільки почуття, народжувані психомоторними діями, здатні пробуджувати уяву.

Дослідження сучасних психологів свідчать, що всі діти талановиті, але прогнозувати обдарованість в певній галузі досить важко.

Психомоторні дії – мислення, почуття та уява – джерело розвитку таланту.



Тому розвиток творчих здібностей дитини залежить не від механічної кількості знань, а від здатності переносити мислення, почуттями та уявою знання в нові ситуації. До бачення нових проблем у стандартних умовах веде уява, підсилена почуттями, та логіка предметної ситуації. Це бачення нової функції знайомого об'єкта, вміння знаходити альтернативу вирішення, вміння компонувати раніше вже відому логіку предметної дійсності і способи вирішення проблем.

Отже, все полягає в тому, щоб створювати оригінальний спосіб розв'язання задачі і вжитому, що дитині відомі інші.

Тому розвиток мислення, як складової таланту, можливий тільки через розв'язання різноманітних психомоторних задач з установкою на точність дій чи створюваних предметів з речовини природи /пісок, глина, пластилін тощо/.

4. Продуктивність мислення залежить від того, який компонент механізму таланту дитини включений в активність, створювану вихователем:

А. Психомоторика - мислення - почуття /до 1 року/.

Б. Психомоторика - почуття - мислення /до 3 років/.

В. Уява - почуття - мислення у психомоторних діях і поза ними /до 5 років/.

Тобто кожен механізм душі, залежно від характеру оброблюваного матеріалу, який вимагає розуміння, виконує провідну або допоміжну, чи то підсилюючу функцію.

5. Ми вважаємо, що гармонізація механізмів таланту, співвідношення сили мислення, почуттів, уяви як суто людських механізмів психіки справляє винятковий вплив на включення у роботу й своєчасну трансформацію задатків дитини, перетворення схильностей на здібності.

Тому необхідно вивчати способи, якими досягається гармонійність душі, розробляти засоби діагностики стану гармонії душі дитини, вивчати способи впливу на кожний елемент структури психомоторних функцій для розвитку механізму таланту.